

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
ОВЛАШЋЕНИ РЕВИЗОР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2022. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 11:
НАПРЕДНА РЕВИЗИЈА

I - ЕСЕЈИ

Есеј бр. 1 – Криминалне радње, преваре и грешке у ревизији финансијских извјештаја

(а) Објасните шта се у контексту финансијског извјештавања и ревизије финансијских извјештаја сматра криминалним радњама, преварама и грешкама (5 бодова)

(б) Објасните шта је одговорност руководства, а шта ревизора за криминалне радње (5 бодова)

(в) Наведите поступке ревизије које треба предузети када постоје индиције о постојању криминалних радњи и грешака (5 бодова)

(г) Објасните захтјеве за извјештавањем о криминалним радњама и грешкама према МСР 240 (5 бодова)

Есеј број 2 – Радни папири ревизије

Дефинишите и објасните:

а) Важност радних папира за рад ревизора (6 бодова)

б) Фактори који детерминишу ревизоров став о квантитету, облику и садржају радних папира (4 бода)

с) Наведите опћи садржај радних папира (4 бода)

д) Власништво, организација и чување радних папира (6 бодова)

ОЧЕКИВАНИ ОДГОВОРИ:

Есеј број 3 – Ревизија потраживања

Објасните/прикажите:

- a) разлоге посвећивања значајног обима ревизорског ангажмана ревизији потраживања (4 бода)
- b) циљеве ревизије потраживања (4 бода)
- c) примјере ревизијских тестова за циклус продаје и потраживања (10 бодова)
- d) примјер радног листа за документовање спроведеног теста провјере књижења у главној књизи (2 бода)

ОЧЕКИВАНИ ОДГОВОРИ:

II - ЗАДАЦИ:

Задатак број 1

ПРЕДУЗЕЋЕ „А“ - Ваше друштво за ревизију је почетком новембра 2020. године закључило уговор о ревизији финансијских извјештаја за 2021. годину са клијентом „А“, предузећем које послује у области друмског саобраћаја. Уговор је потписан након што је клијент одлучио да по први пут његови финансијски извјештаји буду предмет независне екстерне ревизије.

Предузеће „А“ је сачинило финансијске извјештаје на дан 31.12.2021. године, односно за период од 01.01. до 31.12.2021. године, уз тврдњу управе да су приликом њиховог сачињавања примијењени важећи Међународни стандарди финансијског извјештавања.

Биланс стања и биланс успјеха за 2021. годину, као дио сета финансијских извјештаја према важећем оквиру за финансијско извјештавање, су презентовани у наредним табелама.

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31.12.2021. године

(у КМ)

ОПИС/ПОЗИЦИЈЕ	2021.	2020.
СТАЛНА СРЕДСТВА	22.153.437	22.654.925
Некретнине, постр., опрема и инв. некретнине	21.865.916	22.366.990
- Земљиште	17.774.940	17.774.940
- Грађевински објекти	2.674.637	2.677.543
- Опрема	1.416.339	1.914.507
ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	287.521	287.935
ОБРТНА/ТЕКУЋА СРЕДСТВА	2.792.534	2.918.036
1. Залихе	635.119	666.147
2. Краткорочна потраживања и пласмани	2.151.789	2.224.740
3. Готовина и еквиваленти готовине	1.389	24.661
4. ПДВ и АВР	4.237	2.488
ПОСЛОВНА АКТИВА	24.945.971	25.572.961
УКУПНА АКТИВА	24.945.971	25.572.961

КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ	15.695.865	16.054.832
Основни капитал	10.436.703	10.436.703
Ревалоризационе резерве	13.619.200	13.619.200
Нераспоређени добитак	/	2.565.506
- ранијих година	/	/
- текуће године		
Губитак до висине капитала	8.360.038	10.556.577
-ранијих година	8.001.071	/
-текуће године	358.967	/
Резервисања, одложене п. обавезе и разгр. приходи	48.842	56.978
ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	4.750.658	6.099.573
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	4.450.606	3.361.578
ПОСЛОВНА ПАСИВА	24.945.971	25.572.961
УКУПНА ПАСИВА	24.945.971	25.572.961

БИЛАНС УСПЈЕХА

У периоду од 01. до 31.12.2021. године

(у КМ)

ОПИС/ПОЗИЦИЈЕ	2020.	2019.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	2.045.216	3.139.709
1. Приходи од продаје робе	7.026	25.797
2. Приходи од продаје учинака	1.617.274	2.922.970
3. Остали пословни приходи	420.916	190.942
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	2.6236.513	2.967.104
1. Набавна вриједност продате робе	6.518	25.096
2. Трошкови материјала	630.444	1.171.803
3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични рас.	870.225	846.063
4. Трошкови производних услуга	353.962	549.770
7. Трошкови амортизације и резервисања	399.407	228.332
8. Нематеријални трошкови	56.132	131.232
9. Трошкови пореза и доприноса	6.825	14.808
Пословни добитак/губитак	-42.872	172.605
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	42.872	1.079
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	253.637	205.283
ДОБИТАК/ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	-471.063	31.599
ОСТАЛИ ПРИХОДИ	116.155	2.755.762
ОСТАЛИ РАСХОДИ	3.407	139.354
ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТ. П и Р	112.748	2.616.408
ДОБИТАК/ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-358.967	2.565.506
УКУПНИ ПРИХОДИ	2.204.297	5.898.055
УКУПНИ РАСХОДИ	2.563.264	3.321.627
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	-358.967	2.565.506

Током ревизије сте дошли до сљедећих доказа и сазнања и сачинили сљедеће радне папире или забиљешке:

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 1:

Проведеним поступцима ревизије сталних средстава утврдили смо да клијент у својим пословним књигама и финансијским извјештајима као властиту имовину на дан 31.12.2021. године исказује дио земљишта у вриједности од 3.850.350 КМ, од укупно 17,8 милиона, над којим је локална заједница током 2020. године оспорила власништво предузећа „А“. Рјешењем надлежног суда „спорни“ дио земљишта, укупне вриједности 3.850.350 КМ, према доказима локалне заједнице има статус права коришћења.

Предузеће „А“ је покренуло додатна расположива правна средства за оспоравање овог Рјешења, те је Управа предузећа „А“ одбила да изврши рекласификацију земљишта као имовинске позиције. Сматрамо да би релевантне правне чињенице о овом „спорном“ дијелу земљишта требало објавити у Напоменама уз финансијске извјештаје.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 2:

Провођењем поступака ревизије залиха смо утврдили да се залихе резервних дијелова књиговодства вриједности 188.550 КМ већ дуго времена налазе у складишту и не користе се, јер се односе на возила која Предузеће „А“ већ годинама нема у свом возном парку, тако да су неупотребљиве.

Управа одбија да отпише виједност ових залиха и тврди да је у преговорима са потенцијалним купцима и да очекује да ће их моћи продати најмање по књиговодственој вриједности. Међутим, нису нам предочени докази који би указивали на реализацију ове продаје и који би таква очекивања потврдили. Прибављени докази ревизије указују да су укупне залихе на дан 31.12.2021. године прецијењене, а расходи за годину која се завшава на тај дан потцијењени за 188.550 КМ.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 3:

Анализом старосне структуре потраживања од купаца у оквиру ревизије потраживања, утврдили смо да потраживања од купаца старија од годину дана износе 606.820 КМ.

Управа предузећа није извршила исправку вриједности ових потраживања, иако је то „прописано“ рачуноводственом политиком, уз образложење да се ради о дугогодишњим пословним партнерима који не оспоравају свој дуг, али се налазе у финансијским тешкоћама изазваним падом тражње због пандемије вируса корона. Уколико се у току 2022. године ова потраживања не наплате, биће у цијелости отписана у тој години.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 4:

Одговарајућим поступцима ревизије обавеза према добављачима, прибавили смо доказе да управа предузећа није, у складу са уговорном обавезом, кориговала своје обавезе према испоручиоцима дизел горива по основу затезне камате за кашњење у плаћању, што је редовно рађено у претходној години.

Пракса претходних година указује да испоручиоци горива обустављањем испоруке успијевају веома ефикасно да наплате дуг и камате у складу са уговореним условима испоруке и плаћања

дизел горива. Прорачуната потцијењеност обавеза према добављачима по овом основу износи на дан 31.12.2021. године око 108.000 КМ.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 5:

Због изражене неликвидности током 2021. године предузеће „А“ није уредно сервисирало краткорочне кредите узете од своје пословне банке. Половином 2021. године доспјели кредити су револвирани уз припис камате главници, али је уговорен обрачун затезне камате по вишој стопи за евентуално поновно кашњење у измирењу дуга и камате.

С обзиром да се ликвидност предузећа „А“ до краја 2021. године није побољшала, пословна банка је принуђена и одлучна да примијени уговорене инструменте обезбјеђења наплате кредита. Међутим, крајем 2021. године, банка је ипак пристала на још једно продужење кредита, уз плаћање затезне камате од 175.400 КМ до краја марта 2022. године. Упркос таквом уговору, управа предузећа „А“ није извршила обрачун и признала затезну камату у 2021. години.

*
* *

ОД ВАС СЕ ЗАХТИЈЕВА ДА:

1. Наведете основне елементе Програма ревизије потраживања од купаца.

(5 ПОЕНА)

2. За сваку од претходно наведених претпостављених забиљешки, апстрахујући све остале, саставите образложење ревизора и формулишете одговарајуће мишљење у оквиру параграфа/пасуса Мишљење ревизора. Сваки појединачни тачан одговор носи по 2 поена

(УКУПНО: 5×2=10 ПОЕНА)

3. За све претпостављене забиљешке као цјелину, третирајући их забиљешкама, односно радном документацијом на конкретном ревизорском ангажману, саставите образложење ревизора и дате само једно синтетизовано закључно мишљење у оквиру параграфа/пасуса Мишљење ревизора.

(5 ПОЕНА)

НАПОМЕНА:

За рјешење задатка под (2) и (3) треба да образложите вашу процјену материјалности или значајности за ФИ који су предмет ревизије, те да је примијените приликом избора мишљења ревизора. При томе је довољно да процијените укупни ниво значајности и да га користите и за појединачна и синтетизовано мишљење без алоцирања на појединачне позиције или елементе финансијских извјештаја.

ОЧЕКИВАНИ ОДГОВОРИ:

Задатак број 2

Према IESBA-овом Кодексу етике професионални рачуновођа треба дјеловати у складу са одређеним темељним начелима. Међутим, дјеловање професионалног рачуновође у складу са темељним начелима Кодекса етике изложено је различитим пријетњама.

а) За сљедеће практичне ситуације рада професионалног рачуновође у јавној пракси препознајте постојање или непостојање пријетње, те у случају постојања пријетње именујте којој групи наведена пријетња припада према Кодексу етике за професионалне рачуновође! (10 бодова)

Р/Б	Практична ситуација	Пријетња
1	ревизорско друштво закључује договор о увјетованој накнади у вези с ангажманом с изражавањем увјерења	
2	професионални рачуновођа прима поклоне од клијента или му клијент даје повлаштени третман	
3	члан ревизијског тима започиње преговоре о запошљавању с клијентом ревизије	
4	партнер ревизорског друштва обавијестио је професионалног рачуновођу да неће бити проведено планирано унапрјеђење ако се ревизор не сложи с непримјереним рачуноводственим третманом клијента ревизије	
5	ревизорско друштво забринуто је због могућности губитка важног клијента	
6	члан ангажираног тима има ужег члана породице који је запосленик клијента на положају да изврши значајни учинак на предмет ангажмана	
7	члан тима за изражавање увјерења је недавно био, запослен код клијента на положају да изврши значајни учинак на предмет ангажмана	
8	запосленик на положају да изврши значајни учинак на предмет ангажмана до недавно је имао улогу ангажираног партнера	
9	професионални рачуновођа прима поклоне од клијента безначајне вриједности	
10	професионалном рачуновођи клијент даје повлаштени третман	

b) За сљедеће практичне ситуације рада професионалног рачуновође у привреди препознајте постојање или непостојање пријетње, те у случају постојања пријетње именујте којој групи наведена пријетња припада према Кодексу етике за професионалне рачуновође! (10 бодова)

Р/Б	Практична ситуација	Пријетња
1	судјеловање у аранжманима потицајног награђивања које нуди послодавна организација	
2	прихваћање повлаштеног третмана, који нема значајну суштинску вриједност	
3	добивање зајма од послодавне организације	
4	пријетња премјештајем члану уже породице професионалног рачуновође због неслагања у погледу примјени одреби МРС-а 2	
5	примјерена лична употреба имовине послодавне организације	
6	сношење одговорности за финансијско извјештавање послодавне организације када је у субјекту запослен члан уже породице и доноси одлуке које утичу на финансијско извјештавање субјекта	
7	прихваћање дара незначајне вриједности	
8	постојање финансијског интереса у послодавној организацији	
9	пријетња отказом професионалном рачуновођи због неслагања о примјени одредби МСФИ-а 5	
10	непримјерена породична употреба имовине послодавне организације	

ОЧЕКИВАНИ ОДГОВОРИ: